

סדר יום ד' קד"ל מס' 59/5

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', י"ג בשלול תשי"ג-24.8.53 בטעה 11.45.

- השתתפו: ב. מזניה - היו"ר
 ע. איכילוב
 ע. אסף
 ס. בגין
 י. בדר
 ד. בר-רב-האי
 י. הררי
 ס. הלל
 ז. ורהפטיג
 ס. לובנץ
 ע. סימון
 י. קליבנוב
 י. ספירא

- נעדרו: ס. מזנא
 ס. ארם
 ג. חת
 ת. טובי
 י. כסה
 ס. סנה
 פ. קסיס
 ח. רובין
 ד. טרי
 א. תבורי

מוזמנים: פ. רוזן - סר המספטים
 ח. כהן - היועץ המשפטי
 א. ידין - המטבה ליועץ המשפטי
 ה' גלאזבר - היועץ המשפטי למשרד הדתות.

סדר-היום: חוק ניסואין וגירוסין (שיפוט בתי-דין רבניים).

אנשי-חותח את הישיבה.

היו"ר ב. מזניה:

חוק ניסואין וגירוסין (שיפוט בתי-דין רבניים).

פ. רוזן:

על הצעת החוק הזאת היה אמסול דיון מסוים
 בטסלה, אשר בסיכוסו הוחלט להעביר כסה
 לדיון בוועדת הטריה, שתכנס היום ב-4 אזה"צ. יהיה זה חשוב בטביל
 המטסלה לדעת מהי דעת הוועדה בכסה טאלות. איבני יכול ברגע זה למסור
 הודעה בטס המטסלה, חוק מן ההודעה טראינו צורך לברר שנית כסה טאלות.
 אבל יתכן שמפטר לברר אזה המטסלות הטלה בוועדה.

בישיבה האחרונה של הוועדה הזאת הבינתי
 כי ישנה הסכמה בדבר הוצאת סעיף 2 מההצעה הפקודית של המטסלה. אמסול
 בישיבת המטסלה נתברר כי היתה כאן אי-הבנה. לקראת הגירוריס טענה יהיו
 בטסלה בטסלה זו, חשוב לי לדעת מהי עמדת ועדת החוקה באשר לסעיף 2.
 היה לי רוטם כי סגן סר הדתות חכר הכנסת ורהפטיג הסכים לסחיקה.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק וטשפט
24.8.53
חוק ניסואין וגירוסיין (טיפוט
נתי-דין רבניי).

ד. בגין:

זכותה של המטטלה לטקול סחדס את הבעיות
הטנויות בטחלוקת כל עוד לא נתקבל החוק
ככנסת. בכל זאת הייתי מבקט טטר המטטלה לציין באילו מהטעיפיה המונחים
בפנינו דנה המטטלה. אם הדיון נוגע לכל סעיפי החוק, הייתי מציע לוועדת
החוקה שלא לאבד זמן ולדחות את היטיבה לכחר, כי סוף סוף מה טיוחלט
על-ידי ועדת הטרים יתקבל, ודאי, על-ידי רוב הוועדה. אם הדיון בוועדת
הטרים לא יהיה על כל סעיפי החוק הטובח לפנינו, הייתי מציע לוועדה
לדון באותם סעיפיהם שאינם טהוויט נוטא לדיון בוועדת הטרים.

ז. ורהפטיג:

אני מתפלא על אי-ההכנה, והייתי מציע
לחברי הוועדה לקדום את דברי בפרוטוקול
היטיבה הקודמת, עמ' 4: להצעת החוק של המטטלה ישנו טבנה מסויים, ובו
נטצא סעיף 2. חבר הכנסת ספירט הציע טבנה אחר. אמרתי כי אם יתקבל
הטבנה האחר, אהיה מוכן להטטיט את סעיף 2. אם יוחלט להטאיר את החוק
לפי טבנה הצעת החוק, אי-אפטר יהיה להטטיט את סעיף 2. ההטכטה
שלי ביטיבה הקודמת להטטט סעיף 2 הימה טותנית בכך שהצעת החוק תתחיל
בסעיף האוטר כי ניסואין וגירוסיין יהיו בטיפוטט הייחודי של בתי-הדין
הרבניים.

פ. רוזן:

אין זה ברור לי. אני מבין שהיה בוועדת
החוקה ויכוח על דינו של סעיף 47 ל"דבר
הטלך בטועצתו", הדן בטקרה סמתעוררת בעיה אינצינדנטאלית הנוגעת
לניסואין. הטטלה היא אם בטקרה כזה יכול בית-הטטפט להכריע בטטלה,
או שהוט צריך להעבירה להכרעת בית-הדין הרבני.

ז. ורהפטיג:

אמרתי כי אוכל להטכיה להטטט סעיף 2
שהצעת החוק, אם תתקבל הצעתי ביחס לניסוח
סעיפיהם 1 ו-2 של החוק.

פ. רוזן:

אבל מה תהיה התוצאה לגבי סעיף 47 ל"דבר
הטלך בטועצתו" בטקרה של טטלה אינצינדנטלית?

ז. ורהפטיג:

אם יתקבל הנוסח שהצעתי כתנאי לטחיקת סעיף
2, יישאר סעיף 47 ל"דבר הטלך בטועצתו" כפי
שהוא.

לאחר שהונחה הצעת החוק על טולחן הכנסת
ולאחר שהועברה לוועדת החוקה, חוק וטשפט, בא חבר הכנסת ספירט ואמר כי
הוא חוטט ססעיף 2 טבהצעת החוק, והוא הציע נוטח אחר לטלוטט הסעיפיהם
הראטונים, על-טנת לאשר לי להטכיה לטחיקת סעיף 2. אמרתי כי בנוטח
שהוצע על-ידי חבר הכנסת ספירט לסעיפיהם הראטונים, אטכיה להטטט סעיף
2 טבהצעת החוק. לאחר זאת הניח חבר הכנסת ספירט על טולחן הוועדה
הצעת נוטח אחר, לא זה סטיכט אתי. אמרתי כי בנוטח זה לא אטכיה לטחיקת
סעיף 2.

י. ספירט:

אין זה מענין את הוועדה מה שהוטכט או
לא הוטכט בינינו. לחבר הוועדה טותר
לנטח את הצעתו טתוך ניסיון לרכז טבינה דעת רוב חברי הוועדה, אבל אין
זה טענין את הוועדה.
לעצם הענין. ישנה כטה דברים הטקטיים עלי
להצביע בעד הצעת החוק, כפי שהוטבה על-ידי המטטלה. סעיף 2 טבהצעת
החוק טבטל את סעיף 47 של "דבר הטלך בטועצתו", כלומר, את הטטכות
של בתי-הטטפט בטקרה סמתעוררת טטלה אינצינדנטאלית. אינני טטכיה לדבר
הזה. אני גם מבין כי חבר הכנסת ורהפטיג, בתנאי מסויים, מוכן לוותר
על הסעיף הזה. הרוטט שלי הוא כי רוב חברי הוועדה טעוניינים בטטירה
על הטטכות האינצינדנטאלית של בתי-הטטפט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
24.8.53

חוק ניסואין וגירושין (סיפור
בתי-דין רבניים).

ר.ל.

י. ספירט:

ישנו ענין שניסואין וגירושין יהיו רק
במסכות של בתי-הדין הרבניים. ניסוחו
זאת תחילה בסעיף אחד. אינני מבין את התנגדותו של חבר הכנסת ורהפטיג,
כי אינני רואה את ההבדל, אבל אני סוכן להסכים כי בסעיף 1 יהיה כתוב
כי חבר נמצא במסכות הייחודית של בתי-הדין הרבניים, ובסעיף 2 יבוא
ענין הסכס.

אותי מענין דבר אחר, והוא אחד הדברים
הטעסיקים את המסלה זאת ועדת הסרים, וטוב שהועדה תתן דעתה עליו.
אנחנו מציעים למסור לבתי-הדין הרבניים את המסכות בעניני ניסואין
וגירושין של יהודים בארץ, על-פני שהם ייערכו על פי דין-תורה, לפרות
העובדה שחלק גדול של הציבור הישראלי והיהודי בארץ אינו מסכים לכך.
אני בטוח על אלה הטובים לקבל את ההצעה היסודית של המסלה בענין זה,
אבל בתנאים מסויימים.

ביסוד התורה כונן אי-סויון בין האיש
והאשה. הבעל יכול לגרש את אשתו; האשה אינה יכולה לגרש את בעלה.
המסלה כבר חטאה בענין זה, כאשר תיקנה את החוק בענין הביגמיה
וקבעה שלגוצרים, כקודם, אסורה הביגמיה בכל המקרים, לטוטלטים, שלא
כקודם, אסורה הביגמיה בכל המקרים, אשר ליהודים, במקרה שמדובר על
אשה, אסורה הביגמיה בכל המקרים, אך לגבר היא סותרת אם יתירו זאת
הרבנים. זאת קבעה הכנסת, כי ההיתר של אשה רבנים נשאר קיים, ועל-פיו
יכול גבר לשאת אשה שניה. הצעתי לבטל את ההיתר של אשה הרבנים, וענו
לי: מה יהיה על גבר שנטרפה דעתה של אשתו? שאלתי: מה יהיה על אשה
שנטרפה דעתו של בעלה? הטיבו לי: זאת התורה אוסרת. אסרתי: אם את
זאת אוסרת התורה, במסור אנחנו את הדבר על הגבר, ויהיה דין האשה
כדין הגבר. אז אולי תימצא דרך לתיקון.

גם בחליצה ישנו אי-סויון, כי אין צורך
בחליצה במקרה הפוך. אנחנו יודעים כי בכנסת הזאת קל מאוד לפצוא רוב
לביטול ענין החליצה. אך בזאת לא פתרנו את השאלה, מפני שאם המסכות
בענין זה נסורת לבתי-הדין הרבניים, הם לא יתנו לאשה החייבת בחליצה
להינשא, והיא תישאר בעצבותה.

לכן אם טכריחים אנשים להינשא בפני בתי-
אצאאאאדין הרבניים, צריך להכריח אנשים לתת חליצה במקרה שיש צורך
בכך. אותה סדינה הטכריחה אשה הסחכה לחליצה לא להינשא לפני שהיא מקבלת
חליצה, תכריח גם את מי שצריך לתת חליצה - לתתה.

הוא הדין ביחס לבט. עד היום אפשר לתת
לאשה בט בעל-כורחה, ביחוד בקרב העדה התיטנית, ואם אדם נותן לאשתו
בט בעל כורחה, אין הוא באשם בביגמיה. אך אשה אינה יכולה לתת בט-בעל
כורחו. אינני יכול ואינני רוצה לעשות דיפורסה בענין זה. אבל אני
רוצה שהאדם הנותן בט בעל-כורחה יהיה לעבריין, ועל-ידי כך אקטין
את מספר המקרים האלה.

הוא הדין במקרה שבית-הדין מוצא כי הבעל
חייב לתת בט. אני רוצה שתהיה אפשרות להכריח את הבעל לתת בט, אם כי
אני יודע שבענין זה, טנקודת-הסקפת הדת, יהיה קושי גדול.

בתנאים אלה אהיה סוכן להצמע בעד הצעת
החוק הזאת. בלעדי זאת, אינני יודע אם אהיה סוכן לכך. אם המסלה
תעמוד על הצעתה כפי שהיא, היא צריכה לקחת בחשבון שיסנו מספר חברים
העומדים על הדברים האלה וכי הצעתם עלולה להתקבל בכנסת.

ע. טיסון:

אני צריכה להודות כי דבר חדש נתגלה לי
זה עתה, ואני מתפלאת שטר המספטים ידע
על כך ולא תיקן זאת. לא ידעתי שהמסור בענין הביגמיה חל על טוטלטים
ונוצרים, אך לא על יהודים. ההחלטה המפורסת אוסרת כי המיסור חל על
כולם. ואין זה נכון שהדבר נמצא בידי הקדוש-ברוך-הוא. כל הדברים
האלה לא הקב ה דטה אלא אנשים עשו, אלה טעסים שחורים הבאים לדכא
את האדם.

רל.

ועדת החוקה, חוק וטסט
24.8.53
חוק ניסואין וגירוסין (טיפוס)
בתי-דין רבניים).

ע. סיטון:
גדולי התורה של אגודת ישראל אינם בעיני
גדולי תורה, אבל יתאספו ויחליטו! הרב
כהנא אשר בטפורט כי אם מי שצריך לתת חליצה אינו נותנה, הוא צריך
לתת לאשה טזונות, כי בדרך כלל זה ענין של טחיטה. כסדיברתי על כך
בכנסת קרא אלי אחד פאנטי "הפועל הסזרחי": סדוע אין נותנים לרכנות
את הסככות לאסור את האדם בטקרה כזה? היינו עושים זאת! הבינותי
כי בחוק טנקבל ניתן לבתי-הדין הרבניים סככות לאסור את מי שאיננו
נותן חליצה. טטעתי טחבר הכנסת ורהפטיג כי אין חילוקי דעות באשר לענין
החליצה.

אינני יודעת מה נוסרת הטפטלה בענין זה,
אבל אני אלחם על כך בכל תוקף. ואני נוסרת גם לחרדים: הם סבזים את
דיני התורה בגיטתם השחורה הסדכאה והטפלה. אנחנו טקבלים בכנסת החלטות
רכות ברוב דעות. טדוע בענין זה הנוגע לטאלה אלפנטארית של סויון בין
אדם לאדם, אין רוב טכריע?

היו"ר ב. מזניה:
אני רוצה להביט בפני הוועדה את הצעתו של
חבר הכנסת הררי הטציע הצעת חוק. בנוסח
דלקטן: "חוק ניסואין וגירוסין (טיפוס בתי-דין רבניים) תטי"ג-1953.
לא יוכל יהודי לעורר כל טענה בפני כל בית-דין כי אי היותו רטום
בפנקס כנסת ישראל לפי פקודה זו טאפסרת לו טלא להיזקק לטיפוטו וסככותו
של בית-הדין, ולא יהיה הכדל בטצב החוקי בין יהודי הרטום בפנקס
כנסת ישראל לבין יהודי שאיננו רטום בפנקס הנ"ל".

לי נראה טיש טעם בדיון של הוועדה על הבעיה
טהתעוררה: האם צריכה הזרוע. החילונית להגן על ביצוע פסקי-דין, בעיקר
לעזרת האשה, בטקרים של חליצה וגט. דוטני טיש לנהל את הויכוח הזה בלי
קטר עם הויכוח טיהיה בענין זה בוועדת השרים של הטפטלה.

ט. בגין:
אין טעם לנהל את הויכוח הזה באופן טקביל
לזה טיתנהל בוועדת השרים.

ע. איכילוב:
אני טבין את הרצון של חלקים מסוייטים של
הכנסת לסיים את חוק הניסואין והגירוסין לפני
פגרת הכנסת, גם ללא קטר עם בעיית הצטרות לחוק הטירות הלאומי. טטחר
טאנחנו בכל זאת קטורים בעטדת הטפטלה, וטטחר טהטבוע הוא האחרון לטוטב
הזה, הייתי טציע כי לכרות כל הקסיים הטכניים טיקבע יטיבת הוועדה
לטחר, על טנת לנסות לסיים את הדבר עד היום ה'. והיה אם יתברר כי אי-אפטר
הדבר, לא תהיה ברירה אלא להטלים עם הטצב.

י. שפירא:
אני טקבל את ההצעה לכנס טחר יטיבת הוועדה.
יחד עם זאת אני טציע טנכרר עוד היום את עכדת
הוועדה בטטלה טעוררתי. טבחיינה קונסטיוטוציונית החלטת הטפטלה אינה טחייבת
אותרו.

י. הררי:
אני טציע להפטיק את היטיבה היום על-טנת
לקיים אותה לאו דוקא טחר אלא כתי טיתכרר
כי יש מקום לכנסה.

הוחלט: לקבל את ההצעה להפטיק את הדיון היום ולכנס
את הוועדה טחר או ביום אחר, לפי הצורך.